

Rosa Luxemburg (1917)

Scheidemann, apport!

Först igår propagerade Philipp Scheidemann kraftfullt för freden. Han hade fått nog av blodutgjutelsen, han var svärmodig, mänsklig, mjuk. Han tänkte på att åter knyta an till internationella banor – efter det att Bethmann och den tyska militarismen hade fått nog av kriget och med ansiktet någorlunda i behåll ville komma ut ur den återvändsgränd de själva hade styrt in i. Igår talade alltså Scheidemann både i sömnen och i vaket tillstånd bara om freden. Han var visserligen bara för en kort tid sedan för ”att härda ut” – på befallning. Han blev sedan för kriget – på befallning. Och idag är han för ett intensifierat ubåtskrig, under det att sådana frågor om intensifierat ubåtskrig eller inte över huvud taget inte kan avgöras av vanliga dödliga utan måste beordras av överheten. Han hade först en förbittrat rynkad panna och krävde ”garantier” – på befallning. Nu rycker han beklagande på axeln och vältrar över ansvaret på de franska socialisterna och bugar sig med korslagda armar och slutna ögon för Bethmann, som i och med det intensifierade ubåtskriget praktiskt verkställer de annekteringshetsares program som Scheidemann slår mot i försvaret av Bethmanns kentauriska operationer på slagfältet. Philipp Scheidemann är en Jean qui rit et Jean qui pleure, en marionett-docka som skrattar eller gråter – på befallning. Han kan dansa och trippa som en ärla, han kan stelna till som en indisk fakir, han kan nicka vilt med huvudet som en kinesisk pagod – på befallning. Han skulle till och med kunna föra socialdemokratisk politik och klasskamp – om Bethmann en vacker dag skulle få för sig att befalla det. Och han vet verkligen hur att göra befallningarna till sin egen hjärteangelägenhet! ”Scheidemann, om jag någon gång skulle råka dig på Unter den Linden, ger jag dig i förbigående en spark som bevis på att jag inte har något med dig att göra.” – ”Visst, självklart Ers excellens, det är klart att Ni ger mig en spark!” Och om han erhåller den under Nordtysklands eller riksdagens plenum ropar han själv till publiken: ”Såg ni inte att jag fick en spark? Kan då någon människa våga misstänka excellensen för att utdela befallningar till mig och mig för att jag inte för en egen, socialdemokratisk politik?”

Den tyska despotismen har i sanning haft en svintur i historien. Det är fortfarande som på Fredrik den stores tid, då han skrev sin ”Antimachiavelli”. I Tyskland behöver alltså despotismen ingen Machiavelli, ingen list och ingen slughet för att härska. Med en sådan ”opposition” är det ingen konst att regera, här kan reaktionen uppträda i sin ursprungliga nakenhet. Först hade den att göra med en feg bourgeoisie och nu med en nedrig socialdemokrati. Socialdemokratin är emellertid avsevärt mycket värre än bourgeoisin.

I de socialdemokratiska talen före kriget fanns den tacksamma och ständigt återkommande retoriska figuren att uppröra sig över den tyska liberalismens ”förräderi” och förslappning. ”Drejskivefraktionen” och de frisinnades ”å ena sidan och å andra sidan” tvingades löpa gatlopp på nästan varje möte. Och den obarmhärtige Franz Mehring har givit frisinnets ”siste mohikan”, Eugen Richter, en oförgänglig gravskrift i en kort notis i ”Leipziger Volkszeitung” som slutade ungefär så här: Miljoner hyllar Karl Marx’ minne i sina hjärtan, hundratusenden vallfärdar till Akilles-Lassalles sista viloplats, men vem känner till Thersites’ grav?¹

Vi måste emellertid vallfärda till Thersites’ grav för att lära oss av med att håna national-liberalerna. Herrarna Scheidemann, Lensch, Heilman och allt vad de heter har övertrumpat

¹ Thersites är en gestalt i Iliaden och symboliserar den ohämmade demagogen.

dem alla.¹ De är mer hållningslösa än nationalliberalerna, mer jesuitiska än Zentrum, mer bysantinska än de frisinnade och mer skamlösa och förljugna än den officiella reptilpressen.

Och denna fullständiga brist på hållning och inre hämningar då politisk skam och värdighet lämnas därhän har djupa sociala rötter. Vår tidigare klagosång över den borgerliga liberalismens "förräderi" träffade ju endast till hälften huvudet på spiken. Såväl nationalliberalerna som de frisinnade förrådde bara de politiska principerna i sina program, aldrig klassens materiella intressen. Att dessa intressen råkade i konflikt med principerna var inte deras fel, det var helt enkelt oturligt historiskt sett. Och hur mycket "drejskivefraktionen" än vred sig, förblev axeln för vridningarna alltid de materiella intressena hos det kapital den representerade, och dessa gav nationalliberalerna mark under fötterna, om än ett tunt lager jord. Proletariatets materiella intressen kan aldrig råka i motsättning till dess politiska grundsatser – den som förråder de ena har samtidigt prisgivit de andra. Genom sitt öppna förräderi mot arbetarklassen har Scheidemännen helt lämnat egen mark. De är numera bara bourgeoisins tallriksslickare, imperialismens marketentare bakom det borgerliga lägret och är lyckliga om någon emellanåt skriker till dem som till en läranktig pudel: Scheidemann, apport!

Spartacus Nr 4, april 1917.

¹ Ernst Heilmann och Paul Lensch var båda två socialdemokrater på högerkanten. Lensch hade tidigare stått Luxemburg nära, men slöt under kriget upp kring Parvus. Parvus var en pseudonym för den ryskfödde revolutionären Alexandr Helphand; han samarbetade med Luxemburg en tid men kom under kriget att aktivt verka för den tyska staten. Heinrich Cunow genomgick en liknande utveckling.